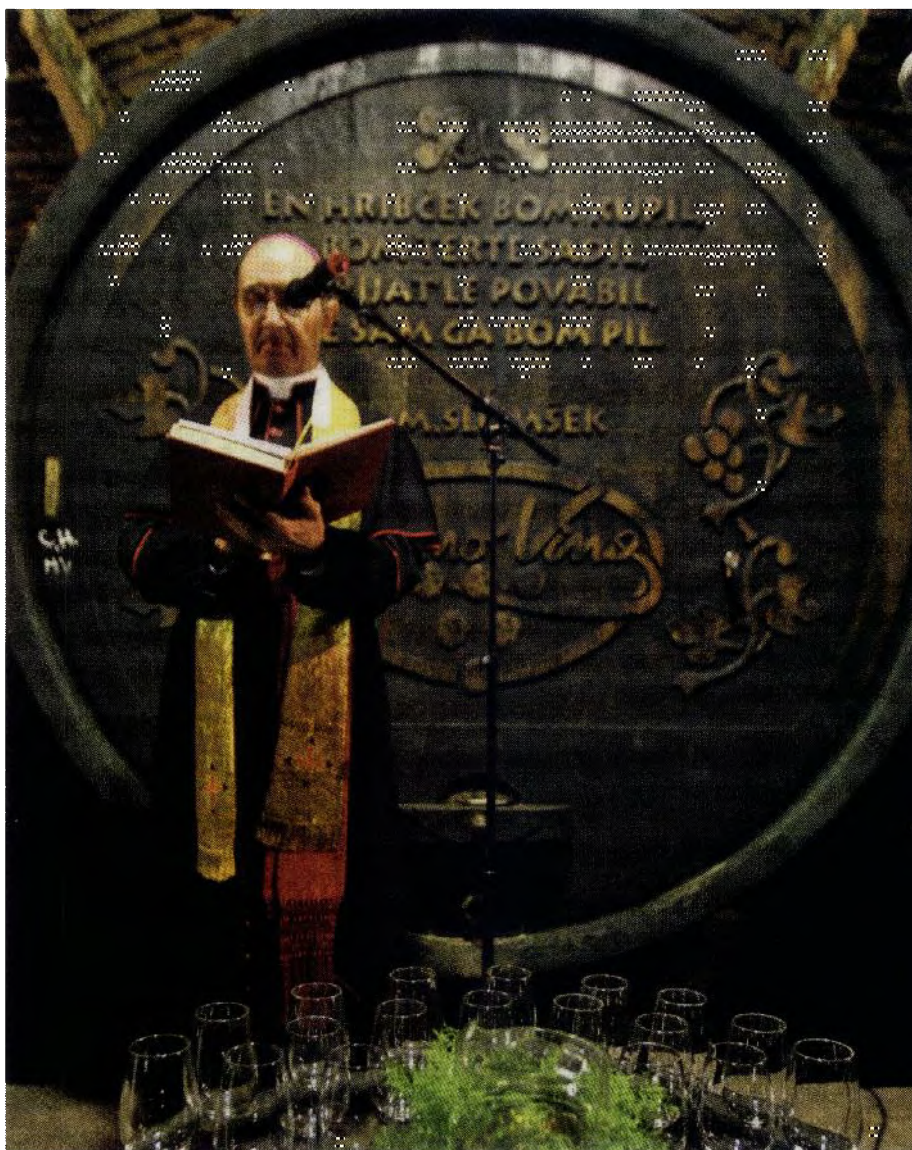

Portret tedna

Franc Kramberger

Nadškof, ki je moral odstopiti

PRVI NADŠKOF METROPOLIT na mariborskem škofijskem sedežu, odkar je bila leta 2006 škofija povzdignjena v nadškofijo.

PREDSEDNIK SLOVENSKE ŠKOFOVSKE KONFERENCE je bil od leta 2004 do 2007, ko je dotedanji predsednik Franc Rode odšel v Rim; prvi predsednik, ki ni bil škof na sedežu v Ljubljani.

RAVNATELJ v malem semenišču v Mariboru.

BOGOSLOVEC je bil v Ljubljani, v duhovnika je bil posvečen leta 1960 v mariborski stolnici in v škofa leta 1980.

DOKTOR TEOLOGIJE leta 1973 na ljubljanski teološki fakulteti.

Jožica Grgič

Mariborski nadškof metropolit dr. Franc Kramberger je papeža Benedikta XVI. prosil za razrešitev in ta je njegov odstop sprejel. Ni neobičajno, da škofi v določeni starosti ponudijo odstop, saj zakonik cerkvenega prava od drugega vatikanskega koncila naprej, od sredine šestdesetih let, to od njih zahteva, papež pa se v vsakem primeru posebej odloči,

ali odstop sprejme ali zavrne, kar je odvisno od več dejavnikov. V primeru naškofa Krambergerja je neobičajno, da je odstop ponudil devet mesecev pred dopolnjenim 75. letom in da se je papež odločil za njegovo razrešitev v pičlem mesecu. Neredko se zna ta postopek zelo vleči, celo pri škofih, ki so resno bolni in vztrajno moledujejo za razrešitev, kot je bil na primer Franc Perko, nekdanji beograjski nadškof.

Se pravi, da je nadškof Kramberger ponudil odstop zaradi finančne polomije v mariborski nadškofiji in ta je bil prav zaradi nje tudi nemudoma sprejet, čeprav je predvčerajšnjim izjavil, da to nima nič opraviti s financami. Če ne bi prišlo do finančnega, moralnega in etičnega zloma mariborske nadškofije, ki bo prizadel celotno Cerkev v Sloveniji, bi ta navzven umirjeni in zadržani mož, ki ga je od mladostnih let najbolj navdihoval blaženi Anton Slomšek, ostal na svojem položaju najmanj do oktobra, ko bi dopolnil 75 let. Po resnih zdravstvenih težavah pred leti si je lepo opomogel in bil zadnja leta čil, tako da iz zdravstvenih razlogov ne bi bil razrešen, kar je po cerkvenem pravu tudi mogoče.

Težko je reči, ali je bil Franc Kramberger rad škof, kajti to imenovanje se mu je kar zgodilo, ne da bi ga pričakoval in ne da bi delal tovrstno kariero. Doma z manjše kmetije iz Lenarta v Slovenskih goricah, kjer je bilo v družini sedem otrok, kot gimnazijec sprva niti o duhovništvu ni razmišljal, ampak o študiju medicine. Premislil si je iz kljubovanja, ker ga je kot vernega gimnazijca želela Udba odvrniti od bogoslovja, čeprav se zanj takrat še ni odločil.

Vse bolj se je navduševal nad Slomškom in pod njegovim vplivom je videl svojo priložnost in svoje poslanstvo pri delu z mladimi. Najprej je bil prefekt in zatem ravnatelj Slomškovega dijaškega semenišča v Mariboru in s tega mesta je bil pred tridesetimi leti imenovan za ordinarija. Takrat je bil star 44 let in je bil najmlajši slovenski škof. Glede na cerkvene razmere je bil mlad za ta položaj, njegovo imenovanje je povzročilo vznemirjenje in kar nekaj negodovanja med verniki in tudi v duhovniških vrstah. Sedež ordinarija v mariborski škofiji – v nadškofijo in metropolijo je bila povzdignjena leta 2006 – je bil po smrti priljubljenega škofa Maksimilijana Držečnika prazen kar dve leti in pol. Normalno in pričakovano bi bilo, da bi nanj sedel med verniki in večino štajerske duhovščine priljubljen pomožni škof dr. Vekoslav Grmič, ki je med letoma 1978 in 1980 kot kapitularni vikar vodil mariborsko škofijo. Vendar ga Vatikan zaradi »levičarskih« nazorov ni maral, zato je v precepu zaradi pričakovanj okolja in svojih načel toliko časa odlašal. Na eni strani je bil torej široko izobražen človek z jasno, izvirno in tudi družbeno angažirano filozofsko ter teološko mislijo, ki je z svojevrstno teologijo

osvoboditve polnil domače in tuje predavalnice ter neštete strani knjig, a zaradi vere v socialistično idejo za cerkveni vrh ideološko kontaminiran, in na drugi strani teološko in verbalno neizrazit bodoči škof, ki je vmes na ljubljanski teološki fakulteti doktoriral iz Slomškovih pridig z disertacijo Osrednje teološke resnice v Slomškovem oznanjevanju. Kramberger si je že kot študent teologije prizadeval za Slomškovo beatifikacijo in tudi vsa leta zatem, kar je obrodilo sadove.

Ko je nuncij, ki je bil v tistih časih še v Beogradu, Krambergerja obvestil, da ga je papež izbral za škofa, ta od osuplosti ni prišel niti toliko k sebi, da bi rekel ne, čeprav si je to želel. No, tudi sicer se ne zdi človek, ki bi znal reči ne, kot se je pokazalo v zadnjih petih letih finančnih mahinacij in tajkunizacije mariborske nadškofije. Pred petimi leti je za Ognjišče dejal: »Do tega, kar Cerkev potrebuje za svoje delovanje, je upravičena in tisto mora imeti. Očitki o bogastvu in razkošju Cerkve se mi zdijo popolnoma neutemeljeni. Če pogledamo, kakšne naloge ima Cerkev (vzdrževanje cerkva, duhovnikov in drugih pastoralnih delavcev, izobraževanje ...), je razumljivo, da za to potrebuje tudi finančna sredstva. Ne moremo vsega naložiti ljudem na ramena, ampak si moramo pomagati tudi s tem gospodarjenjem, kakor je zdaj.« Pokazalo se je, da so v petih letih ljudem »naložili« veliko več, kot bi jim z nabirkami, kajti več deset tisoč malih delničarjev se bo moralo, če se ne zgodi čudež, obrisati pod nosom.

Franc Kramberger, ki je postal škof leta 1980, se je z oblastmi čisto dobro razumel, leta 2005 je govoril na pogrebu dr. Grmiča in leta 2006 ga je predsednik republike Janez Drnovšek odlikoval z zlatim redom za izjemne zasluge za Slovenijo na civilnem, kulturnem in humanitarnem področju ter za 25 let ordinariata v mariborski škofiji. Tudi ob prevzemu tega državnega odlikovanja ni pozabil na svojega vzornika, češ da ga odlikovanje zavezuje k zvestobi Slomškovega duhu in nadaljevanju poslanstva v tej smeri.

Če ga je škof Anton Slomšek navdihoval pri pastoralnem delu, ga je pustil na cedilu drugod. Na gospodarsko področje, na upravljanje zemeljskih dobrin, domnevamo, se ni ravno spoznal, morda ni razumel vseh spekulativnih potez cerkvenih finančnih holdingov in hazarderskih naložb, je pa zanje zagotovo vedel in verjetno vsaj slutil, da najmanje vedno novih kreditov in zastavljanje vedno novih nepremičnin nista v redu. Ali pa tudi ne, če tega niso slutile niti banke, ki so radodarno dajale kredite. Vsekakor pa je vedel, da je pornografija na cerkvenem kanalu T-2 nekaj slabega, če ne drugače, vsaj zato, ker so se ljudje pritoževali tudi na nadškofiji.

Mediji so o vsem tem poročali, toda ma-

riborska nadškofija Vatikana ni obveščala o dogajanju, čeprav bi ga morala. To je nedvomno bilo v Krambergerjevi pristojnosti ne glede na to, da je imel zadnji dve leti, ko so bile stvari že brezupno zavožene, pomočnika, tako imenovana koadjutorja, za gospodarske zadeve, od katerih je eden po manj kot letu postal ljubljanski nadškof metropolit, drugi pa je pravkar postal mariborski nadškof metropolit. In pred tem sta bila tam kot pomožna škofa za krajši čas še enkrat Stres in dr. Peter Štumpf, zdajšnji murskosoboški škof. Pomočniki so prihajali in odhajali, škof in njegov ekonom sta ostajala ...

Vseeno je, kolikšen dolg mariborske nadškofije je neposreden in kolikšen posreden, ali v celoti znaša osemsto milijonov evrov ali šeststo milijonov – v moralnem in finančnem smislu jo je to pahnilo v globino biblijskih razsežnosti. Franc Kramberger, ki je vodil najbogatejšo škofijo v Sloveniji, je moral sedež prepustiti svojemu pomočniku za zemeljske dobrine, ki jih sploh ni več. On pa, ker je škof, še naprej ostaja član slovenske škofovske konference, kjer škofo čaka najtrše delo v zadnjih stoletjih, da bi povrnili zaupanje in verodostojnost sebi ter ustanovi, ki ji služijo. ☹